

Pilotprojekt for ordblindeundervisning

Opsummering af et forsøgssamarbejde mellem L'earn og KFUM's Sociale Arbejde

Indhold

Baggrund for pilotprojektet	3
Formål med pilotprojektet	3
Målgruppe for pilotprojektet	3
Ramme for pilotprojekt	3
Succeskriterier for pilotprojektet	4
Inden igangsættelse af pilotprojekt	4
Implementering af pilotprojektet	4
Evaluering af pilotprojekt	6
Konklusion i henhold til pilotprojektets succeskriterier	10
Bilag 1 – Oversigt over udgifter i forbindelse med pilotprojektet	11

Nærværende materiale er udarbejdet af udviklingskonsulent Mai-Britt Kruse Bonde, KFUM's Sociale Arbejde

Baggrund for pilotprojektet

I takt med at vores caféer og bosteder oplever flere brugere, som kæmper med ordblindhed i dagligdagen, melder kommunerne at de gerne se at der sker en opkvalificering af borgerne, især de unge. Kan denne opkvalificering ske mens borgerne er i en vores institutioner er det kun en fordel i forhold til samarbejdet og salg af ydelser til kommunerne – de sparer midler ved at kunne "slå flere fluer med ét smæk" og vi kan give borgerne uddannelse i trygge rammer.

Formål med pilotprojektet

- At afprøve om KFUM's Sociale Arbejde i samarbejde med L'earn kan tilbyde skræddersyet ordblindeundervisning i KFUM's Sociale Arbejdes sociale caféer og andre relevante institutioner
- At indhente erfaringer fra testinstitutionerne om
 - Interessen for deltagelse i ordblindeundervisning
 - Antallet af deltagere per undervisningshold
 - Rytme for afholdelse af undervisning
 - Indholdet i ordblindeundervisningen
 - Samarbejdet mellem deltagere og undervisere
 - Hvilken viden/erfaring kan videregives til KFUM's Sociale Arbejdes institutionsledere
- At udarbejde et design for ordblindeundervisning i KFUM's Sociale Arbejdes institutioner, hvis pilotprojektet opfylder projektets succeskriterier

Målgruppe for pilotprojektet

- Målgruppen for nærværende pilotprojekt udvælges af lederne på testinstitutionerne med henblik på at finde repræsentanter for de grupperinger, der er i institutionen

Ramme for pilotprojekt

- Pilotprojektet forløber over 6 måneder og aftale herom træder i kraft ved de to parter underskrift og kan opsiges med 1 måneds varsel fra begge parter
- Hvis undervisningsholdene har færre end 4 deltagere, kan KFUM's Sociale Arbejde gøre følgende:
 - Aflyse holdet uden at skulle afholde nogen omkostninger for KFUM's Sociale Arbejde eller testinstitutionerne
 - Stoppe holdet indtil der igen er 4 deltagere eller flere – ligeledes uden omkostninger for KFUM's Sociale Arbejde eller testinstitutionerne
 - Oprette en venteliste og starte holdet, når det er fuldtalligt - uden omkostninger for KFUM's Sociale Arbejde eller testinstitutionerne
- Deltagerne registreres med deres CPR-numre, som sendes til L'earn for indhentning af taksameterfinansiering – undervisningen er gratis for deltagerne
- For at kunne deltage på et undervisningshold, skal deltageren have overstået sin undervisningspligt, det vil sige normalt 8-9 års skolegang
- L'earn og KFUM's Sociale Arbejde har ret til at anvende erfaringer fra dette pilotprojekt i andre sammenhænge
- KFUM's Sociale Arbejde bidrager med følgende pilotprojektet i projektets løbetid:
 - To testinstitutioner
 - Minimum et undervisningshold á 6 deltagere per testinstitution per forløb af 40 – 80 timer
 - Testinstitutionerne stiller undervisningslokale eller lokaler til rådighed

- Udviklingskonsulent som kontaktperson for pilotprojektet
- KFUM's Sociale Arbejde godtgør L'earn for undervisernes kørselsudgifter i forbindelse med afholdelse af undervisning på testinstitutionerne og i henhold til aftale indgået om kørsel – foruden nævnte kørselsgodtgørelse pålægges KFUM's Sociale Arbejde ikke nogen omkostninger i dette pilotprojekt/samarbejde med L'earn
- L'earn bidrager med følgende pilotprojektet i projektets løbetid:
 - Screening af deltagerne med henblik på at vurdere deltagernes ordblindhed
 - Undervisere
 - Tilrettelæggelse af ordblindeundervisningen således at deltagernes hverdag og udfordringer inddrages i undervisningen samt at tempo og ordvalg tilpasses deltagerne
 - Undervisningsmateriale
 - PC'ere til undervisningen
 - Eventuelt lån af licenser til kompenserende it-software, så længe undervisningsforløbene varer, hvis deltagerne måtte ønske det
 - Indhentning af taksameterfinansiering per deltager efter modtagelse af CPR-nummer
 - Udviklingskonsulent som tovholder på pilotprojektet
 - L'earn tager nødvendige forbehold for lovændringer på området

Succeskriterier for pilotprojektet

- At minimum 4 deltagere per testinstitution gennemfører et forløb med ordblindeundervisning
- At testinstitutionernes ledere melder tilbage
 - at ordblindeundervisningen har haft værdi i institutionen
 - at deltagerne har øget deres kompetencer og/eller livskvalitet via ordblindeundervisningen
 - at underviserne agerer i henhold til KFUM's Sociale Arbejdes værdigrundlag og evner at kommunikere med/formidle til deltagerne
 - at testinstitutionerne ved gennemførelse af mundtlig evaluering inden undervisningsbegyndelse og ved undervisnings slut får positive tilbagemeldinger fra deltagerne

Inden igangsættelse af pilotprojekt

1. To KFUM's Sociale Arbejde-institutioner skal forpligte sig til at huse og gennemføre pilotprojektet under nævnte ramme
2. L'earn udvælger underviser/undervisere og beregner kørselsudgift for perioden, og denne fremsendes til KFUM's Sociale Arbejde til godkendelse
3. Lederne af de to testinstitutioner melder CPR-numre på i alt 12 deltagere til L'earn
4. L'earn udarbejder en foreløbig plan for undervisningen og denne godkendes af KFUM's Sociale Arbejde og lederne af de to testinstitutioner. En endelig plan godkendes efter endt udredning/vurdering af deltagerne, da det er deres individuelle behov, der afgør det endelige lektionsantal.
5. Projektet implementeres og evalueres løbende med henblik på at udarbejde et undervisningsdesign

Implementering af pilotprojektet

To af KFUM's Sociale Arbejdes institutioner har taget udfordringen på sig og har valgt at deltage i pilotprojektet på ovennævnte vilkår, nemlig bostedet Skjoldbo i Esbjerg og Café Jydepotten i Grindsted.

Kort fortalt om de to institutioner, som deltager i pilotprojektet:

- Skjoldbo er en selvejende boform for hjemløse efter servicelovens § 110. Skjoldbo er tilknyttet KFUM's Sociale Arbejde i Danmark, og har driftsoverenskomst med Esbjerg Kommune.

Skjoldbo er et særligt tilrettelagt tilbud til unge mellem 18 og 29 år, som på grund af psykosociale årsager og/eller misbrugsproblemer er hjemløse eller truet af hjemløshed. De unge kan få professional

hjælp i form af udredning af boligsituation, mad, økonomisk rådgivning, samtaler, aktiviteter, støtte til beskæftigelse, m.m.

- Café Jydepotten er et alkohol-/narkofrit miljø sted med socialt samvær, hvor der er nogen at tale med. Det er et spisested, hvor gæster og brugere kan få et pusterum i hverdagens larm og/eller vælge at være frivillig medarbejder. I dagligdagen er omdrejningspunktet et socialt arbejdsfællesskab om det at drive en social cafe. Caféens gæster og brugere omfatter alle aldre fra udsatte grupper.

Caféen tilbyder gæster og borgere at deltage i forskellige aktiviteter f.eks. svømning, stavgang, og syng sammen af højskolesangbogen. Der er træning i fitnesscenter flere gange om ugen. Der er der mulighed for kreativt arbejde, ligesom man kan bruge netcaféen drives delvis på frivillighedsbasis.

Desuden tilbyder Café Jydepotten deltagelse i forskellige livsændrende projekter, så som AA-gruppen, et projekt om vejen til bedre livskvalitet, SKP, beskæftigelsesprojekt samt aktiveringspladser i samarbejde med Billund Kommune.

I henhold til aftale med L'earn fremsendes beregning for forventede kørselsudgifter (se venligst bilag 1 for kørselsudgifter i forbindelse med pilotprojektet) og en underviser, Claes Sundmark udvælges til at forestå undervisningen. Projektleder er KFUMS Sociale Arbejdes udviklingskonsulent Mai-Britt Kruse Bonde og L'earns koordinator er udviklingskonsulent Nanna Holm. Sidstnævnte udarbejder i samråd med underviser en foreløbig undervisningsplan, som løbende i projektperioden kan tilrettes:

Foreløbig undervisningsplan (tallene er undervisningsgange)

1. Indledende samtale om formålet med undervisningen
2. Samtaler i gruppe om ordblindhed og hvilken betydning det har for den enkelte i forhold til fritid, familie, uddannelse, arbejde og andre personlige forhold
3. Undervisningsministeriets visitationstest med efterfølgende interview om bl.a. tidligere skoleforløb og personlige erfaringer med ordblindhed
4. - 14. undervisningsgang: Grundlæggende introduktion til kompenserende IKT: (L'earn medbringer bærbare pc'ere):
 - Word (skriveprogram)
 - CD ord 7 (læse- og skrivestøtte)
 - Dictus (tale til tekst)
 - Andre relevante programmer, som støtter den individuelle kursist.

Der arbejdes desuden ud fra nedenstående mål og metoder.

Varighed: Der foreslås 14 undervisningsgange á 3 timer, i alt 42 timer = 56 lektioner.
Der foreslås 1 undervisningsgang ugentligt. Undtaget for undervisning er skolernes efterårsferie.

Kurset vil kunne forlænges op til 80 lektioner (eller afkortes) efter deltagernes behov og ønsker.

Mål og delmål:

Læsning:

Mål – delmål	Kursisten skal støttes til at kunne læse/afkode mindre tekster og benytte it-hjælpe midler til indholdsforståelse af sværere tekster.
Metoder	Kursisten skal opfordres til / lære at læse tekster og benytte teknologiske

	<p>hjælpe midler i processen. Der skal arbejdes med notatteknik, huskeregler og nøgleord. Kursisten både trænes og vejledes i at læse kortere tekster uden støtte, og længere tekster med computerstøtte. Det er vigtigt at arbejde med udvikling af begreber og helordsgenkendelse, samt udvikle morfem-kendskabet. Der skal være kobling fra ordblindundervisningen til kursistens hverdag og eventuelle uddannelse. Kursisten skal lære at benytte angrebsstrategier ved ukendte ord, og kunne tilegne sig nyt stof og begreber uden hjælp. Læsepen og mobilteknologi skal introduceres så kursisten kan benytte dette værktøj i dagligdagen. Relevant tekst- og undervisningsmateriale gøres tilgængeligt digitalt, så kursisten kan følge undervisningen med et kompenserende læseprogram</p>
--	--

Skriftlig formulering og stavning:

Mål – delmål	<p>Kursisten skal kunne skrive forskellige mindre og større tekster i forbindelse med undervisningen Opgaver der bl.a. har et vist krav om korrekt stavet og formuleret dansk.</p>
Metoder	<p>Kursisten arbejder mod en forholdsvis sikker fonologisk opmærksomhed og helordsgenkendelse. Kursisterne skal kunne producere flere og længere tekster med god brug af et ordforslagsprogram. Kursisten skal tilskyndes og trænes i denne proces med vægt på begrebsdannelse og udvikling af skriftsproget. Bl.a. ved at lære brugen af synonymer (digital synonymordbog). Kursisten skal ligeledes introduceres til et dikteringsprogram, således at der kan produceres tekster med brug af egen taleprofil.</p>

Andet:

Mål	<p>Kursisten skal introduceres til støttende og kompenserende it, og efter kurset sikkert kunne anvende kompenserende læse- og skrivestøtte på pc, benytte læsepen samt OCR skanning med konvertering og brug af digitale tekster i PDF og Word format. Kursisten skal have viden om hjælpeforanstaltninger som fx "it-rygsækken" og fået en hvis erfaring med brugen ovennævnte hjælpemidler.</p>
Mål	<p>Kurset har i sin helhed inklusion som mål. Dvs. at kursisterne skal kunne tage del i skriftlig kommunikation i de daglige og praksisnære sammenhænge, hvor kursisterne har mest behov for det, og opleve sig inkluderet i flere sammenhænge end før kurset. Endvidere er målet udvikling af selvtillid hos kursisterne, både hvad angår ovennævnte temaer og generelt i forhold til læring/mestring. Endvidere er et mål øget selvværd og selvværdsættelse hos kursisterne gennem anerkendelse af og kompensation for ordblindhed samt opfølgning på kursisternes egne eventuelle læringsmål og ønsker.</p>

Evaluering af pilotprojekt

Ordblindundervisningen blev iværksat den 12. august 2010 og forløber til og med den 16. december 2010. Et evalueringsmøde afholdtes den 24. november 2010, hvor Nanna Holm og Claes Sundsmark fra L'earn deltog

sammen med Niels Christensen, leder af Café Jydepotten og KFUM's Sociale Arbejdes udviklingskonsulent Mai-Britt Kruse Bonde. Forinden mødet havde Claes og Nanna udarbejdet og fremsendt følgende status:

"Dette er en status på de 2 forløb indtil nu i henholdsvis Grindsted (Café Jydepotten) og Esbjerg (Skjoldbo) og en plan for det videre forløb.

Kursistgruppen i Esbjerg har haft et noget ustabil fremmøde og dette hold har derfor måttet afsluttes i uge 44. Vi har også i Grindsted nogle få kursister, som grundet personlige forhold har haft lange fraværsperioder, men som vender tilbage. Vi forsøger p.t. at koble nye kursister på kurset, så vi kan etablere en fuldtallig kursistgruppe, se nedenfor.

Vi har på Skjoldbo og på Jydepotten opnået et gensidigt forpligtende og meget givende samarbejde med to meget dygtige ledere. Vi støtter hinanden ved at have løbende kontakt til kursister, og vi har skabt kontakt til Kommunikationscenteret i Esbjerg og undervisningsinstitutioner i området, så vi kan sikre at kursisterne får den støtte, som de har behov for. Alt er foregået i et eksemplarisk samarbejde med lederne.

Vi har på baggrund af kursusoplæggets målsætning om inklusion i begge forløb skabt en række centrale "rum". Vores udgangspunkt er et socialt rum, hvor accept, anerkendelse og nærhed er centrale.

Kursisterne har fra starten lavet en "aftale" for vores fællesskab, som omhandler diskretion, åbenhed og plads til alle. Den er en del af vores dagbog og sætter rammen for, at alle føler sig trygge. Vi hører, hvad der er sket siden sidst og følger op med støtte. Vi forsøger at sætte udfordringerne i nyt perspektiv og prøver at se løsninger. En kursist deltager f.eks. ikke i mødregruppe, da hun synes, at de øvrige deltagere er for gamle. Hun opfordres til at deltage, og vi taler om, at de lidt ældre mødre også kan støtte hende - praktisk som socialt. Udfordringerne dækker alt fra skilsmisse, flytning, kærester, depression, økonomi, ludomani m.m. En kursist er blandt andet på baggrund af drøftelserne i gruppen nu indstillet til behandling for ludomani.

Vi har skabt et læringsrum, hvor vi i en funktionel sammenhæng arbejder med sproget, dels i udvalgte undervisningsmaterialer, dels i it-programmet CD-ord, som fungerer som læse- og skrivestøtte. Målet er at øge kursisternes brug af it, både i kommunikationssammenhænge og i informationssøgning. Man tør godt skrive en mail, når man har hjælpeprogrammer til at støtte i stavning og til oplæsning af det skrevne. Vi benytter desuden programmerne Word og Power Point, som giver mulighed for brug af stavekontrol. For mange er det en ny udfordring at skulle arbejde på computer. Internettet er - især i forhold til de helt unge - meget koncentreret om brugen af Facebook og informationssøgning på interesseområder.

Kursisterne har primært problemer på det skriftlige område, og vi arbejder derfor med at kunne sende mails. Vi har indtil nu arbejdet med billeder og tekst, men vil i det videre arbejde også inddrage video og lyd. Vi vil bl.a. arbejde med andre kommunikationsformer, som it-udstyret giver os mulighed for. En kursist har et stort ønske om at kunne sende julekort. Vi skal derfor arbejde med, at et julekort også kan sendes som en "lydhilsen" eller som en "video-hilsen".

Det at indgå i en undervisningssammenhæng er for mange noget nyt, og vi tager derfor udgangspunkt i kursisternes ønsker og daglige udfordringer. Vi forsøger hos den enkelte at skabe nye vaner, eksempelvis: Skriv en mail og få svar tilbage - Besøg biblioteket og oplev de tilbud, som det byder på. Vi starter processer, som i dagligdagen skal skabe udviklingen. Når en kursist f.eks. begynder at sende mails, går på biblioteket, dyrker afspænding, motionerer, eller opdyrker interesseområder, da kommer vedkommende i kontakt med andre mennesker. Derved skabes mulighed for at udvikle sit sociale netværk, ændre sin dagligdag og forhåbentlig se nye muligheder ved at være aktiv i det lokale samfund. Café Jydepotten i Grindsted er et enestående eksempel på et sted, hvor man ser mulighederne i enhver bruger, og udnytter det til at skabe en bedre hverdag for den enkelte.

Vi har med undervisningen skabt et rum for samtale, hvor vi støtter kursisterne i de daglige problemer. Den primære opgave er her at have fokus på muligheder, se nye veje og støtte vejen mod nye mål. Flere af kursisterne er meget ensomme, og vi afsøger i fællesskab muligheder for at indgå i foreningslivet og andre fritidsaktiviteter, hvor man kan møde nye mennesker. Vi har fået etableret et rum, hvor kursisternes gensidige støtte, hjælp og accept af hinanden er helt enestående, hvilket betyder, at motivationen er meget høj. I Esbjerg har målet primært været at øge den sproglige opmærksomhed og udnytte mulighederne i de foreliggende kompenserende it-programmer. Kursisternes mere langsigtede mål er primært uddannelse. Vi har her brugt meget tid på at formulere mål og søge veje mod målet.

I Grindsted er målet lignende, men vi har her mere fokus på brug af it i hverdagen, bl.a. i brug af mails og informationssøgning. Her er målet primært at skabe selvtilid og forventninger til en bedre hverdag.

Vi vil gerne anbefale, at kursusforløbet i Grindsted udvides til 80 lektioner. Vi forsøger p.t. at koble nye kursister på kurset, så vi kan etablere en stabil kursistgruppe. De kursister, som har haft mulighed for at deltage regelmæssigt i kurset, arbejder meget koncentreret og målrettet og viser fortsat gode fremskridt.

Vi arbejder fortsat på at øge brugen af it. Vi skal sikre, at kursisterne kan benytte de kompenserende værktøjer, som computeren byder på. Vi skal benytte det i konkrete sammenhænge, og vi vil i det videre arbejde lægge fokus på informationssøgning på nettet.

Kursistgruppen har været mere udfordrende, spændende og livsbekræftende, end jeg har kunnet drømme om. På trods af sygdom, hjerneskader, psykiske problemer m.m. møder jeg hver gang en gruppe kursister, som trodser alle odds, og vi prøver i fællesskab at skabe håb og optimisme på vejen mod nye mål: En bedre hverdag, nyt arbejde eller start på en uddannelse.”

Vores evaluering er dialogbaseret og mødet den 24. november 2010 tog udgangspunkt i om pilotprojektet levede op til de beskrevne formål (se venligst side 2) og i det nedenstående følger en opsummering heraf:

- Indhentning af erfaringer fra testinstitutionerne om
 1. Interessen for deltagelse i ordblindeundervisning
 2. Antallet af deltagere per hold
 3. Rytme for afholdelse af undervisning
 4. Indholdet i ordblindeundervisningen
 5. Samarbejdet mellem deltagere og undervisere
 6. Hvilken viden/erfaring skal videregives til KFUM's Sociale Arbejdes institutionsledere

Ad1)

Interessen for deltagelse i ordblindeundervisning har været til stede. Det er med denne målgruppe, som i stort set alle andre KFUM's Sociale Arbejde-projekter at deltagerne har forskellige problematikker, der kan forhindre dem i at deltage og gøre deltagelse ustabil. Deltagerne på Skjoldbo havde svært ved at holde ved af andre årsager – to prøvede til længe. Desværre skal der være minimum 4 deltagere på et hold – ellers skal vi betale for tompladser og de er overraskende dyre – derfor måtte vi lukke projektet på Skjoldbo. Måske der skal ses på alternative undervisningsvalg til aktive misbrugere.

Ad 2)

Se venligst ovenstående. Niels Christensen, leder af Café Jydepotten, anbefaler at de enkelte hold ikke har flere end 7 deltagere, idet disse deltagere har vanskeligt ved at rumme flere personer ad gangen. Måske kan man i stedet have to hold, hvis interessen er til stede.

7 deltagere har i Café Jydepotten gennemført projektet – 8 var oprindeligt indskrevet. Deltagernes alder veksler meget og svinger i Café Jydepotten fra 18 år til 50 år. Lovkravet til deltagelse er blot at deltagerne skal have overstået deres skolepligt.

Ad 3)

L'earn har baseret på de enkelte undervisningsgange udregnet en fremmødeprocent for deltagelsen til vurderingsgrundlag for rytmen for afholdelse af undervisningen. Fremmødeprocenten for holdet i Café Jydepotten er 75 %, hvilket i henhold til L'earn er sammenligneligt med fremmødet ved deres andre kurser.

Tilbage meldingen både fra underviser Claes og Café Jydepottens leder Niels er, at 1 gang ugentligt er passende for målgruppen at modtage denne undervisning. Underviser ved fra "pause" omkring efterårsferie at det tager for lang tid for deltagerne at komme ind i materiale og stemning igen, hvorfor han anbefaler et forløb med så få pauser som muligt. Dertil kommer, at erfaringen viser at deltagerne fint klarer 3 timer ad gangen, hvorfor dette timetal anbefales.

Ad 4)

For indhold i ordblindeundervisningen henvises blandt andet til fremsendte status fra underviser Claes Sundsmark og L'earn koordinator Nanna Holm.

Desuden gennemgik Claes på mødet den 24. november 2010 en række af sine power point slides, hvori han fra undervisningsgang til undervisningsgang noterede til eget brug hvilke emner, der var blevet talt om i undervisningen og hvilke, der vil være gode at bringe op gangen efter. Underviseren sætter en ramme for hvad der skal nås for hver undervisningsgang, men det er ikke sikkert at det indhold nås, idet der er fokus på fleksibilitet i forhold til hvad deltagerne efterspørger – der arbejdes primært ud fra tanken om hvad der er vigtig for deltagerne og hvor deres ressourcer ligger.

Deltagerne skal testes undervejs i forløbet ved en såkaldt diavoktest - Materialet er en diagnosticerende læse- og stavetest, der giver en detaljeret karakteristik af den enkelte elevs vanskeligheder. Et diagnosticerende testmateriale giver læreren mulighed for at gøre sin undervisning bedre, fordi det sigter mod en differentieret undervisning, der tilrettelægges efter den enkeltes elevs vanskeligheder. Testmaterialet er udformet som en gruppetest til brug for holdundervisning, men resultatet fra materialet beskriver den enkelte elev. Af hensyn til deltagerne valgte Claes at opdele testen over to undervisningsgange, idet det er hårdt for deltagerne at blive testet – mange har svært ved at være koncentreret i lang tid ad gangen og andre mærker præstationsangsten og forbinder oplevelsen med tidligere tiders eksamensnederlag. Konklusionen på testen var, at deltagernes læse- og stavefærdigheder er gode i forhold til deres baggrunde og læsevanskeligheder.

Ad 5)

Samarbejdet mellem deltagerne og underviser har været rigtig godt – eller som Niels udtrykker det "Hvis deltagerne ikke kunne lide underviser, viser de det ved deres fravær". En deltager har bedt Claes om at hente ham i caféen, hvis ikke han dukker op til undervisningen fordi som han siger "jeg kan nemt finde på en undskyldning for ikke at komme til undervisningen og så er det godt at blive hentet".

Niels roser Claes for sin rummelige tilgang til deltagerne og det, at han ser dem som individer med forskellige behov. Niels fortæller, at deltagerne til ham siger at de ikke føler sig pressede i undervisningen og at de er meget glade for Claes.

Ad 6)

Både Claes og Niels fortæller at deltagerne giver udtryk for at være glade for undervisningen – især rammerne i trygge og vante omgivelser mener begge spiller ind på denne glæde ved undervisningen. Og at relationen mellem underviser og deltager er afgørende.

Det anbefales at forløbet strækker sig over minimum et halvt år ad gangen, før og efter sommerferien, så der er så få afbrydelser i undervisningsforløbet som muligt.

Det anbefales at have løbende optag på holdet, således at institutionen ikke stilles overfor en regning for tompladser ved frafald.

Det er vigtigt at lederen af den institution, som skal huse et ordblindeundervisningshold, "sælger" projektet til deltagerne og omtaler det i positive vendinger – Niels oplever det som afgørende for om deltagerne opnår den primære interesse, som får dem til at deltage den første undervisningsgang.

Konklusion i henhold til pilotprojektets succeskriterier

Om end deltagelse af to institutioner med i alt 10-12 deltagere er et meget sparsomt materiale at konkludere på, kan pilotprojektet siges at være en succes i forhold til de opstillede kriterier herfor:

Succeskriterierne er med undtagelse af en, nemlig antallet af minimum 4 deltagere per hold ad gangen som jo lukkede projektet på Skjoldbo, alle opfyldt og deltagerne giver udtryk for at undervisningen har øget deres kompetencer.

Endvidere er konklusionen ud fra dette materiale, at med den rette underviser behøver samarbejdet med L'earn ikke at omfatte et særligt undervisningsdesign for KFUM's Sociale Arbejde – denne underviser har med sin fleksibilitet og fokus på deltagerens ressourcer i praksis ageret i overensstemmelse med KFUM's Sociale Arbejde værdier.

L'earn mener at der er plads til en udvidelse i undervisningstilbuddene: Da det er kørslen der er udgiften for de institutioner der tilbyder brugere/gæster deltagelse i undervisning, kan man sagtens forestille sig at formiddag og eftermiddag bød på to forskellige kurser, eksempelvis ordblindeundervisning om formiddagen og matematik med udgangspunkt i deltagerens behov for viden om lånerenter, budgetlægning, indkøb, m.m. om eftermiddagen.

Således er der mange af de brugere/gæster, der kommer i KFUM's Sociale Arbejdes institutioner, der kan have glæde af deltagelse i et undervisningsforløb som det beskrevne, og det anbefales at udbrede projektets opsummering.

Bilag 1 – Oversigt over udgifter i forbindelse med pilotprojektet

Kørsel til Grindsted og Esbjerg i.f.m. ordblindeundervisning

Højvangen 6, Skanderborg (hvor underviser kører ud fra) → Borgergade 38, Grindsted (Jydepotten): 86,3 km
Borgergade 38, Grindsted → Skjoldsgade 41, Esbjerg: 47,6 km
Skjoldsgade 41, Esbjerg → Højvangen 6, Skanderborg: 143,6 km.
Kilometer i alt: 277,5 km.

Dette kilometerantal er brugt 9 undervisningsgange (12/8, 19/8, 26/8, 2/9, 16/9, 23/9, 30/9, 7/10, 28/10)
I alt kilometer 9 første undervisningsgange: **2.497,5 km**

Den 4/11 var undervisningen aflyst i Grindsted på grund af et fællesarrangement dér.
Derfor beregnes kun kørsel til Esbjerg denne dag:
Højvangen 6, Skanderborg → Skjoldsgade, Esbjerg: 143,6 km.
Retur: 143,6 km.
I alt kilometer 4/11: **287,2 km.**

Fra den 11/11 og frem til afslutningen opkræves alene kørsel til Grindsted, da holdet i Esbjerg er afsluttet:
Højvangen 6, Skanderborg → Borgergade 38, Grindsted: 86,3 km
Retur: 86,3 km
Kilometer i alt: 172,6 km

Dette beregnes for 6 undervisningsgange (11/11, 18/11, 25/11, 2/12, 9/12, 16/12)
Antal kilometer i alt 6 undervisningsgange: **1.035,6 km**

Totalt antal kilometer: 3.820,3 km
Total pris: 3.820,3 x 3,56 = 13.600,30 kr.